

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.
* * *
Rokopisi se ne vračajo.
* * *
List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
* * *
Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.
* * *
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
* * *
Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge** de-
žele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inserate) se
plačuje od čveterostopne
peti vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 273.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 29. novembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Nekoliko opomb k social- nemu zavarovanju.

I.

Avstrijsko socialno zavarovanje ima čudno usodo. V naši mnogojezični in notranje razrovani državi, kjer je skoraj vsako pozitivno delo nemogoče, trpi že iz čisto formalnih vzrokov vsak obsežen zakonski načrt; osobito pa velja to za takega, kateri obravnava popolnoma novo snov, ustvarja nekaj docela novega, ruši stare, trdno ukoreninjene navade ali jih vsaj zelo spreminja in ustanavlja nekaj, kar še marsikdo utemeljeno ali veliko raje neutemeljeno napada. Socialno zavarovanje zahteva novo davčno obremenjenje vseh slojev prebivalstva in se tiče posebnih interesov nekaterih slojev tako živo, da bi celo v normalnih razmerah zahtevalo to velikansko zakonodajno delo zelo veliko dela, truda in pozornosti. Kamo še li sedaj, v času besnega boja Nemcev in vlade proti Slovanom in in celo proti parlamentu! Sicer avstrijski parlament niti v takozvanih mirnih svojih časih ni imel nikoli veliko smisla za dalekovidno in temeljito zakonodajno delo; navadno se porabi največ časa za Malikijade in Klofačijade, kadar je pa treba skleniti kak važen zakon — ni časa za temeljito in plodonosno debato. Ako odštejemo počitnice parlamentarcev in ministrov, ostane devetmesečni rok za parlamentarno delo. Ta čas pa bi naj zboroval ne le državni, temveč tudi deželni zbori in delegacije, katere se pa skličejo samo tedaj, kadar rabi cesar veliko denarja za armado in kadar žele naši gospodje generali nekoliko rožljati s sabljo. Tako preostaja državni zboru le sila malo časa za delo — ča bi delal vsaj ta čas! Pa o parlamentarizmu in parlamentarnem delu v smislu izobraženjšega zapada pri nas ni govora. Ako nastane v zbornici opozicija, ki poseže celo po obstrukciji, si vlada po-

maga na ta način, da zasedanje zaključí, poslance razžene — s tem pa tudi pokoplje vse že začeto ali deloma opravljeno delo. Tako je došlo do tega, da je bil letos oktobra meseca načrt o socialnem zavarovanju že tretjič predložen državnim zbornici. Ta ga je odkazala socialnemu odseku, ki je sedaj srečno proglašen za permanentni in se je lotil posvetovanja o obširnem vladnem zakonskem načrtu. Kako malo se je doslej za njega opravilo resnega dela, kaže najlepše to, da so se že med posvetovanjem še morale sklicati ankete, ker ni bil nikdo prav orien-tiran o željah obrtnikov in kmetov! No — začetek imamo; a čakali bomo pri vzorni pridnosti naših poslancev še dolgo, da bode načrt dozorel za poročanje v plenumu, kjer se bode potem dvakrat čital in na to oddal v gospo-sko zbornico, da ga gospodje tam pre-žvečijo in — obrežejo. Gosposka zbor-nica reprezentira namreč veliko več polnih žepov kakor pa bistrih, osobito ljudstvu naklonjenih glav. Pa kaj govorimo! Da bi se to tako gladko vršilo, bi ne smeli biti v Avstriji. Za tako delo je treba mirnega, delazmožnega, za delo vnetega parlamenta. Ali mo-remo z mirno vestjo le eno teh last-nosti apelirati na naš državni zbor, to le divjo čredo ljudi, izmed katerih jih je sicer po znani evangeljski be-sedi veliko morda preveč poklicanih, a le malo izvoljenih. Kot Avstrijci in še posebej kot Slovani moramo biti pe-simisti, in zato bomo še precej časa upali in se bali za usodo socij. zava-rovanja, katero bode uprav za naš narod gospodarsko slabih in velikemu kapitalu služočih slojev nevhvaležnega pomena.

Nemški nameni v sloven- skih Alpah.

Ko so se pred 30 in 40 leti osno-
vala nemška planinska in turistična

društva, so imela ista začetkoma ide-
alno nalogo, raziskati nepoznana go-
rovja, ista opisati, postaviti potrebne
planinske kočé, napraviti gorske steze,
markacije, kašipote itd. V tem oziru
so zares mnogo storila, posebno „Nem-
ško in avstrijsko planinsko društvo
(D. u. Ö. A. V.)“, „Avstrijski turistični
klub“ (Ö. T. K.) in „Štajersko planin-
sko društvo“ (St. G. V.).

Ko so se pa v teku let jeli pojav-
ljati narodnostni boji med Nemci in
Slovenci v vedno bolj nestrpnih obli-
kah, so nemška planinska društva k
prvotnemu namenu še priklopila na-
rodnostni moment, sprva bolj na tihem,
pozneje očitno. Na Slovenskem ste po-
sebnost bojevito začeli nastopati kranj-
ska in celjska sekcija D. u. Ö. Va., kar
se zlasti jasno kaže vsako leto po
ustanovitvi Slovenskega planinskega
društva. Nekaj let so hoteli varati slo-
vensko javnost s tem, da so trdili, da
mora v planinah vladati narodnostni
mir, ker se gre tukaj le za idealne
namene, občudovati krasen planinski
raj; na tihem pa so si mislili, ko po-
stavimo po slovenskih Alpah naše kočé,
smo dobili te planine v našo nemško
last, od koder bomo širili germani-
zacijo navzdol v doline. Nemške kočé
po naših planinah se smatrajo za
stebre k nemškemu mostu do Adrije.

Evo dokazov! Leta 1893, je na-
pravila akademiška sekcija D. u. Ö. Va.
v Gradcu nov pot skozi Robanov kot
na Moličko planino. Mislili so pot prav
slovesno otvoriti, kar jim je pa de-
ževje srečno pokvarilo. V vabilu k
otvoritvi pa so rekli, da hočejo nem-
ški jezik, nemške šege in
nemško kulturo zanesti v te
slovenske kraje. To je sicer
smešno, — ali resnično.

Nekaj let sem se tudi na glavnih
zborovanjih D. u. Ö. A. Va. opazuje
povdaranje narodnostnega momenta.
Zastopnikom nemških sekcij, ki delu-
jejo na slovenskih tleh, se pri banketih

napiva, da se tako težko borijo
za nemštvo. Germaniziranje je torej
zdaj njihov poglavitni namen, ne pa
pravo planinsko delovanje.

Za letošnje glavno zborovanje D.
u. Ö. Va. na Dunaju mesca septembra
je izdalo uredništvo lista „Reise und
Sport“ slavnostno izdajo, za katero je
poslal pozdravno pesem tudi Rosegger
s pozivom „Spominjajte se nemške
obrambne ustanove“, uredništvo pa je
nemškemu šulferajnu dalo toliko zvez-
kov zastoj, da znese eden obrambni
kamen.

Dne 20. nov. pa so dunajska turi-
stična društva; sekcija Dunaj in akad.
D. u. Ö. A. Va., avstrijski planin. klub
in avstrij. turist. klub ustanovila alpin-
sko podružnico društva „Südmark“.
Poslanec Wastian je v enournem go-
voru razlagal pomen nove podružnice,
katerega si lahko mislimo.

Kako podpirajo Nemci „Slovensko
planin. društvo“ smo videli že večkrat
v graškem deželnem zborni. Pričakovati
nam je torej še hudih bojev v slovensk.
Alpah. Zato je pač sveta dolž-
nost, kdor ljubi naše planine,
naš narod, da krepko podpira
„Savinjsko podružnico Slov.
planin. društva“.

Politična kronika.

v Torej vendar koalicija. Nista še
potekla dobra dva tedna, kar so nem-
ški listi povodom Dnlembove audijence
pisali, da je krona odločno odklonila
vsako koalicijo in da hoče na vsak na-
čin vzdržati Bienertthovo vlado. Poljaki
morajo itak iti z Nemci, ako se nočejo
sami odstaviti od korita. No danes že
proglašajo isti dunajski listi, da mora
priti do koalicije Nemcev, Čehov in
Poljakov. Položaj se je vsled preobrata
v Poljskem kolu namreč zdajno spre-
menil. Nam v prid ali škodo? Ali osta-
nemo Jugoslavlani quantite negligi-
able? Povedali smo zadnjo soboto od-

LISTEK.

Tri sodobne nevarne žene.

V svetovni kriminalistiki so se
pojaviли drug za drugim trije nevarni
ženski demoni, katerih žrtve so bili
moški. Pravde teh treh žen se vrstijo,
pa je zelo zanimivo pogledati v nji-
hove mračne duše, ki niso samo iskale
krvi, ampak so tudi upropastile mnogo
sreče in razvrgle dosti duševnega
ravnovesja.

Vse še živi pod živim utiskom
Steinheilovkine pravde. Tej bode sle-
dila ona gospe Borovske, ki je umorila
dr. Levickega in slednjič pravda gro-
fice Tarnovske, ki je svojega ljubčka
nagovorila, da umori njenega moža in
svojega „zaročnika“ pripravila do tega,
da je pomagal kot neviden pomočnik.

Lepa in nemoralna žena je naj-
večje zlo na svetu. Nobenega sredstva
ni, nobene ječe, nobene poboljševalnice,
nobenega policijskega nadzorstva, ni

česar ni, s čemur bi bilo moči popra-
viti in ozdraviti ženo, v kateri je našel
greh svoje ognjišče.

Gospa Steinheilova je bila lepa
od rojstva, a še lepša je znala postati
od prirode. Bila je glumica, ki si je
znala na obraz utisniti krinko, kake
jej je bilo baš treba z ozirom na vlogo,
ki jo je hotela igrati. Ni dvoma, da
svoj živ dan ni nikogar ljubila. Ali
ona se je dala ljubiti in obsipavati s
cvetjem. Od doma je bila slabo vzgo-
jena. Že kot dekle ni znala razločiti
meje med dobrim in slabim, ni vedela,
kaj sme in česa ne sme. Kot mlado
dekle si je izbrala nekega mladeniča
in si je domišljala, da se je vanj za-
ljubila. Pisala mu je anonimna zaljub-
ljena pisma in tako je razstavila že-
nina od neveste. „Ljubila“ ga je, da
je bila vsa nora v njega, dokler ni
čez dve leti našla drugega, katerega
je začela od začetka „ljubiti“. Ali ta
ljubezen je trajala samo nekoliko me-
secev. Tako je šlo vedno naprej in
vedno iz nova. Vendar pa je ona slo-

vela kot pridno in častivredno dekle
in sama pravi: „Vse sem delala kakor
dete, ki ničesar ne zna in si ničesar
ni svesto. Če sem razkrila onemu mla-
deniču ljubezen, nisem bila za to od-
govorna; akoravno mi moja odgojite-
ljica to kot zločin očita, ona vendar
laže.“

Ko se je dekle omožilo, se je še
le začelo pravo njeno življenje. Kot
omožena gospa je imela sila prijateljev,
ali oni so le bolj figurirali kot „prijat-
elji“ moža in tako se je ona lahko
obdržala v društvu. Da li je mož vedel
za njeno življenje? Kdo ve! A če ni
vedel, je bil cel tepec. Steinheilovi so
živel zelo razkošno in ker on ni to-
liko zaslužil, je moral vedeti, da dobi
žena denar od drugod. Ali on je vedno
molčal. — Steinheilovi se ni moglo doka-
zati, je-li umorila moža in mater. Ah,
pa saj tudi ni nikdo resno iskal do-
kazov! Vse se je navduševalo — za
lepo ženo. Zločinke ni v njej nikdo
videl, vse je gledalo samo njen lepi
vrat in nikdo ni upal misliti, da bi

moral priti ta krasni vrat pod giljotino.

Gospa Steinheilova je bila tudi
priča smrti predsednika Faureja. On
je njej v rokah umrl. Zadel ga je
kap in še mrtev je stiskal njene kodre,
ki jih je živ držal v roki. A nikdo je
ni pozval na odgovor, še vse mogoče
se je delalo, da se zadeva potaji. Tudi
sedaj se je pri pravdi našel neki mla-
denič, ki se je hotel žrtvovati njeni
lepoti in se prijaviti kot morilec. V
zločinki so ljudje videli samo lepoto.
In v tem je pogubonosna moč, lepih
in hudobnih žensk, da se jim nikdo ne
more upreti.

Še mnogo nevarnejša kakor Stein-
heilova je bila njena tovarišica v po-
klicu, grofica Tarnovska. Ta ženska je
bila v celem svojem življenju hladen
— matematik. Lepa žena je napravila
osnutek in odredila vse s hladno pe-
danterijo, vsak dogodek, vsako njeno
dejanje, vsak migljaj, pogled, vse je
bilo lepo opredeljeno, da izvede to kar
je hotela. Z onimi, ki so jej padli v
mreže, se je igrala kakor s kartami.

ločno, da nismo bili zadovoljni s koncem razprave o nujnih narodnostnih vprašanjih, ker vemo, da se bode stvar v odsekih pokopala. Popustljivost Slov. jednote ima svoje zakulisne vzroke — samo opominjamo našo delegacijo, da nismo pri volji za druge plačevati računov!

v Obisk bulgarskega kralja v Belgradu. Dunajski oficijozni pravijo, da jih ni obisk bulgarskega kralja v Belgradu prav nič iznenadil, ker so bili baje o njem že poprej poučeni na Dunaju. Pomen se mu le v toliko pripisuje, da utegne ublažiti dosedanja nasprotstva med Belgradom in Sofijo in tako pomagati h konsolidaciji razmer na Balkanu. Na posebne dogovore med kraljema Petrom in Ferdinandom ne verujejo na Dunaju, kvečjemu da se je morda sklenilo doseči sporazum glede Makedonije. — Berlinski listi pišejo, da tiči za tem obiskom Rusija in jemljejo seveda Avstrijo v svoje očetovsko varstvo.

v Grof Štefan Tisa posredovalec. V sobotni audijenci je poveril cesar po dunajskih poročilih grofu Tisa nalogo, da skuša premostiti prepad med krono in sedanjo parlamentarno večino na Ogrskem ter pripraviti mirno rešitev krize. V dobro poučenih krogih trdijo, da ima Tisa malo upanja na uspeh, ker noče nikdo na Ogrskem prevzeti vlade brez zdanih koncesij — a teh se na Dunaju vendar nekoliko bojijo. Govori se, da pokliče cesar tudi Justha v audijenco.

v Razpor v češki agrarni stranki. Kakor smo že javili, je vložil češki agrarni posl. zaradi diferenc z drž. posl. Zazvorkom, kateri je sedaj tudi podpredsednik drž. zbornice, svoj mandat. Bergman ni bil zadovoljen z nekaterimi čini Zazvorkovimi in jih je ostro grajal, česar mu ta ni pozabil; pri volitvah v odseke se Bergmanu ni dalo nobenega mesta, tako da je bil obsojen k parlamentarni brezdelnosti. To ga je napotilo k odložitvi mandata. V tozadnem pismu na predsedstvo stranke pravi, da utegne biti to začetek remedure v stranki, ki pojema vsled egoizma posameznikov. Možno je, da ustanovi Bergman posebno frakcijo v stranki in dojde na Češkem ravnotako do razpora ko na Moravskem v agrarni stranki.

v Jugoslovani in Bienenrthov kabinet. „Agramer Tagbl.“ objavlja pogovor s posl. Tresić-Pavičićem. Ta je izjavil: Tako dolgo, dokler imamo sedanjo dualistično ustavo, je vsako zboljšanje narodnega in gospodarskega položaja Jugoslovanov nemogoče. Ravno zategadelj stojimo v najostrejši opoziciji proti se-

Ali ne razburjeno, ampak mirno in hladno, kakor najbolj okoreli Anglež.

Imela je moža, zaročnika, ljubčeka. I ona je z zaročnikom izzvala ljubosumnost v ljubčeku, da ga pripravi na umor moža, od katerega bi ji ostalo imetje in — svoboda.

Izvanredno zanimiv pojav je oseba gospe Borovske, ki je umorila svojega odvetnika-branitelja. Cela afera še do sedaj ni razsvetljena. Neki časniki trdijo, da je Borovska res bila vohun ruske policije. Levicki jo je ubranil, a ona ga je očarala. Da li je on že takrat vedel, da je ona vohunka, ali se je šele kasneje o tem uveril, to se ne da določiti, ali vsekakor je ona hotela, da jej on da pisma, ki bi jo lahko kompromitirala. Pravi, da jej Levicki zato ni vrnil pisma, da si zagotovi njeno zvestobo. Ker pa je ona hotela, da prekine z njim vsako zvezo, je zahtevala pisma nazaj. Ker ni šlo z dobrim, ga je ustrelila.

Vsekakor so te, ali deloma bodo te tri pravde skrajno zanimive.

danji vladi, ki podpira dualistični sistem, ne da bi imel neposreden dobiček od te opozicije. Naš edini cilj je, da dovedemo sedanjo ustavo ad absurdum. Bilo bi želeli da bi ravno tako postopala tudi srbo-hrvatska koalicija v Budimpešti, posebno da doseže splošno in enako volilno pravico. Parlamentni krizi na Dunaju in v Budimpešti ste samo posledica nenaravne in nepravilne dualistične ustave. Ni upati, da bi nastale v naši monarhiji normalne razmere, dokler se odločno činitelji ne odločijo za temeljito revizijo državne ustave v federativnem smislu.

Drobne politične novice.

v Bančna pogajanja. Danes se vrnejo avstrijski strokovni referenti v bančnem vprašanju na Dunaj in se bodo tam nadaljevala pogajanja glede avstro-ogrske banke.

Mandat je odložil italijanski dež. posl. za istrski mestni volilni okraj Buje, Ivan Festi

Potovanje kranjskega namestnika bar. Schwarza na Dunaj je po poročilih nemških listov v zvezi z vprašanjem jugoslov. ministra rojaka in z afero škofa Jegliča.

Za obvezen ponk češčine v vseh višjih nemških šolah v sudetskih deželah se zavzema v Nemškonacionalni korespondenci privatni docent dr. Spina na nemškem vseučilišču v Pragi.

v Tirolski klerikalci. Vodstvo katoliško-konzervativne stranke na Tirolskem je izjavilo, da so krščanski socialci odklonili pomirjenje in da tedaj ne zadeva njega krivda na razpore tirolskih klerikalcev.

Srbski kralj Peter namerava prihodnje leto obiskati več evropskih vladarjev. Minister Milovanović mu je na svojem nedavnem potovanju po Evropi pripravljat tla.

Na Angleškem bodo vsled zagnega prepira med gosposko in poslansko zbornico zaradi proračuna najbrž imeli v kratkem splošne nove volitve.

Dnevna kronika.

v Krona judejskih kraljev. Blizu Jeruzalema koplje v zemlji neki angleški sindikat pod nadzorstvom dveh turških uradnikov. Nekateri pravijo, da hočejo tam najti krono judejskih kraljev, drugi pa trdijo, da iščejo samo vir za vodovod.

v Glasbeni zavod v Sofiji so hoteli že pred dvema leti ustanoviti, anakana je zadela na razne ovire. Letos se bode pa dala izvesti.

v Bodoče rusko posojilo 20 milijard. V franc. ski reviji „Revue“ izhajajo že več časa članki o ruskih posojilih in stanju ruskih državnih financ. Baje piše te članke ugleden francoski parlamentarec po navodilih odličnega ruskega politika in bivšega ministra. Francoski publicist je ob tej priliki nasvetoval Rusu, naj bi se uvedla kontrola dume nad državnim gospodarstvom in financami. Bivši ruski minister se je nasmehljaj in izjavil: Šele za 100 let (!) se bode dumi posrečilo prineči vlado in narod k temu, da se z njo računa. Za sedaj bi moglo pomagati nadzorstvo, ki bi bilo od dume neodvisno. Samo s prijateljskim in blagodejnim vplivom iz Angleške in Francoske se more zrušiti sedanje postopanje in oblast ruske birokracije in obrniti Rusija na pot zdravega napredka. Ravno isti minister je tudi inšpiriral najnovejši članek v „Revue“, ki izide tudi pod naslovom: Se more zaupati Rusiji dvajset milijard? Francozi ki pisatelj razlaga, da potrebuje Rusija za popolno reorganizacijo državnega gospodarstva posojilo 20 milijard, katero bi se razdelilo na gotovo število let. Rusija ni v svojem sedanjem stanju niti najmanj močna francoska zaveznica. „Zato jo je letos spomladi Avstrija tako samozavestno izzivala. Smel nastop Avstrije je iznenadil celi svet — saj je tanzala, da se ji Rusija ne more upreti in se ji je za to raje umaknila.“ Vobče tudi sami priznavajo ruski dr-

žavniki, da je država sedaj slaba; to se najlepše vidi iz govora grofa Witteja v državnem svetu. Toda rusko posojilo se ne sme pod dosedanjimi pogoji skleniti. Ruska vlada je preveč lahkomisljena. Milijone zapravlja neproduktivno. V tajnem izvešju drž. nadzorstva za l. 1908 izkazuje ruske železnice — 300 milijonov deficita. Strgovino, industrijo in poljedelstvo stoji slabo. Zato bi bilo pri novem ogromnem posojilu treba tujega nadzorstva, da bi se denar plodonosno naložil.

v Ljudsko štetje na Ruskem. Kako statistiko delajo na Ruskem, kažejo jasno mnogobrojni slučaji, ki razglasa-jo več učiteljev za analfabete, dveletno dečo za zakonske, proglašajo poltavski okraj za z 20% s Tatari naseljen in tako naprej. In ta statistika stane 8 milijonov rubljev!

v Arhitektonska razstava v Barceloni. Predsedništvo kongresa mestnih uprav v Spaniji in društvo katalonskih arhitektov je pozvalo z zelo laskavimi dopisi hrvatsko društvo inženirjev in arhitektov, da sodeluje pri razstavi v Barceloni, ki jo bodo otvorili decembra 1909 o priliki kongresa španskih mu- ničipijev. Izloži lahko vsak Hrvat osnove o reguliranju ulic, delov mesta, trgov, nasadov, šetališč, igrališč, kanalizacij, vodovodov i. t. d. kakor si stvar sam misli.

v Temperatura na solncu. Dva učenjaka v Potsdamu I. Schreiner in G. Wilfing in Nordman iz Pariza so preračunili, da meri vročina na solncu 5990 stopinj.

v Premene v mesinskem prelivu. Že takoj po potresu na Mesini se je govorilo, da se je morska gladina zelo izpremenila, čemur se pa ni popolnoma verovalo. Italijanska vlada pa je dala sedaj morje skrbno premeriti in pokazalo se je, da je morje sedaj za dva čevlja višje in da se njegov nivo še dviga. Tok, ki se preliva po ožini, je sedaj zelo bister in pravijo, da se tok morja bolj opaža kot oni reke Po.

v Predsednik orientske eksportne družbe umrl. V Pizni je umrl predsednik avstrijske orientske eksportne družbe Huserl. Zadela ga je kap. Pokojnik je bil star šele 40 let. Bil je organizator avstrijskega izvoza na Turško.

v Smrt barona Oppenheimerja. V soboto je na Dunaju umrl član gosposke zbornice baron Oppenheimer v starosti 66 let.

v Bolgarski kralj v Belemgradu. Nepričakovani poset bolgarskega kralja v Belemgradu je napravil na diplomatske kroge v Parizu velik vtisk. Merodajni francoski politični krogi popolnoma odobravajo politiko, da se ustvari balkanska zveza. — V dunajskih vladnih krogih so pa silno ozlovoljeni radi obiska kralja Ferdinanda v Belemgradu. Grof Aehrenthal je strahovito razjaren, ker ga belgradski poslanik, grof Forgach, ni pravočasno obvestil o tem posetu. — Forgachevo stališče je močno omajano.

v Bolgarsko-srbska carinska zveza. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da je bila za časa bivanja bolgarskega carja Ferdinanda v kraljevskem konaku v Belemgradu podpisana pogodba o carinski zvezi med Srbijo in Bolgarijo.

v Vojni proračun za Srbijo. Proračun vojnega ministerstva za l. 1910 brez izrednih dodatkov, je predviden na 32 687 864 dinarjev. Srbski vojni proračuni od leta 1880. so bili: 1880: 7 342 734 dinarjev; 1885: 16 211 256 dinarjev; 1904: 20 030 986 in 1905: 20 498 855 dinarjev.

v Pošiljatelj ciankalijevih kroglic oficirjem — oficir. Vsi sledovi in okoliščine so kazale, da mora biti pošiljatelj ciankalijevih pilul samo o-eba, ki je imela interes, da se odstranijo nekateri oficirji, torej oficir. Dotičnik je mislil, da bode tako lažje napredoval in kmalu pomaknjen v višji čin. Oblast se je najprej bavila z onimi 80 oficirji, ki niso bili avanzirali, ni pa pustila v nemar niti neaktivnih oficirjev, da, bavila se je celo z možnostjo, da je strup poslal kak blazen civilist. Sumljivi elementi so se tako pomnožili in zgostili, da je policija sedaj imenovala nadporočnika Adolfa Hofrichterja od 14. pešpolka kot storilca. On je v zapiskih prvi aspirant na avanziranje in njegov prednik je dobil strupa. V celem je dobilo strup devet protežiranih oficirjev in eden izpuščenih v

Przemyslu. Tri neposredne prednike je Hofrichter izpustil, da bi zadeva ne postala presumljiva. Poizvedovali so za vse oficirje, ki so bili žaljeni, ker niso avanzirali, če so morda bili od 14. do 15. t. m. izven svoje garnizije. Uradna komisija je dognala, da je Hofrichter, ki je imel dopust v kritičnem času, bival v Lincu in da je kupil v trgovini Ploj 16 oblatov za pošiljatev. To je Hofrichter tudi obstal, vendar pa je rekel, da je rabil onih 16 škatljic in oblatov za nekaj pri šivanju. Razni lekarnarji in drogeristi zatrjujejo, da je storilec pač gotovo Hofrichter, on pa to zanika in pravi, da je žrtve vrste tragičnih slučajev. Oglasil se je tudi neki privatni uradnik, ki je oficir v rezervi in je povedal, da se je on čas vozil z nekim oficirjem na Dunaj, ki je popolnoma jednak Hofrichterja. Pozneje ga je videl tudi na Dunaju. — „Polizei - Korrespondenz“ piše, da so našli pri Hofrichterja tudi tinto za kopiranje, vendar se pa ni doznalo, so li bila poslana pisma pisana z njo ali ne. Adolf Hofrichter je bil v Reichenau na Češkem rojen kot oficirjev sin in je absolviraj na novomeški gimnaziji v Pragi pet razredov, nakar je vstopil v dunajsko kadetnico, kjer je bil vedno prvi, a med kolegi nepriljubljen. 1898 je postal praporščak, 1899 poročnik, 1904 nadporočnik. Potem je šel v bojno šolo, jo absolviraj, ali za kak višji čin baje ni bil sposoben, ker je bil pre-nervozen. Oženjen je s hčerjo bogatega dunajskega fabrikanta. Njegova žena je v drugem stanju.

Štajerske novice.

v V Sokolskem domu v Guberju se je vršil včeraj popoldne sestanek naprednih mladeničev in deklet iz Celja in Guberja v svrhu ustanovitve krajevne organizacije Zveze slov. napr. mladine. Po poročilih tov. Lešničarja in tovarišice Ahtik se je sklenilo sklicati ob božičnih praznikih večji shod, na katerem se ustanovi krajevna organizacija.

v Iz marnberškega okraja. Gosp. Roth, okrajni sodnik v Marnbergu ter vnet pristav „Südmarke“ in „Schulvereine“, je do preteklega leta sicer še kolikor toliko pravično postopal napram Slovincem; toda zadnji čas je navidezno tudi njega že prevzela nemška nadutost in nestrpnost. Pomnim namreč to leto že tri slučaje, kjer je dal po svojih zvestih pristaših (Germuth, Lukas, Snobe itd.) preceniti posestva za dvojno, mogoče samo zato, da ubogi kmet izkrvavi na procentualnih stroških in na davku. Razjasnil bom le zadnji slučaj nekoliko. — Pri „Kupljenu“ v St. Janžu pri Vuzenici sta cenila pred dobrim četrletom gg. Lukas in Snobe iz Marnberga v navzočnosti g. Rotha posestvo za 20.000 kron; posestnik jim je sicer tedaj rekel, da je popolnoma neverjetno in nemumljivo, kako more njegovo posestvo biti toliko vredno. Toda mogočni g. Snobe ga zavrne s sledečimi besedami: „Če Vam je predrago, ga pa jaz kupim (?) za ta denar.“ Škoda, da mu ni mož tega dovolil, bi se bil vsaj prepričal, ako ima g. Snobe res par tisočakov preveč v žepu. Posestvo se ceni drugače na 12 000 K, in bi mu tudi nihče ne mogel več ponuditi. Mari mislijo Nemci s takimi sredstvi ugonobiti zavedne slovenske kmete in jih prisiliti, da prepustijo svojo milo domovino ne-nasitnim Nemcem? Slovenec, zaloputni mu duri pred nosom, ako misli tak človek s hinavskim obrazom stopiti v tvojo hišo! G. Rotha pa vprašam ob tej priliki: Ali ne ve on, da imamo v Vuzenici 10 zapriseženih mož, ki tudi znajo posestva ceniti, mogoče še bolj pravično kakor omenjeni Marnberžani? Čemu pa jih je sodnija potem postavila za Vuzenico in okolico? Saj se najde tudi tukaj dovolj „Nemcev“, če že Slovenci niso po volji. Pa domače može brez vzroka prezreti in iz tujih krajev priganjati ljudi, samo da jim

nbogi kmet pošteno plača njihove pote in sicer po nepotrebnem, to vendar ne gre. Zato svetujem g. Rothu, naj premisli nekoliko v bodoče in naj ne počenja več takih nepotrebnosti. Sicer se mu bo to še osvetilo. V kratkem bode zopet opravljal v vuzeniški okolici tak posel pri nekem kmetu. Bomo videli, če kaj zaleže pri njem prijazna beseda.

o Gospodarski shod v Mestinju. Včerajšnji dan je pokazal, da se naše kmetško ljudstvo začanja zanimati za svoje gospodarsko usodo in da noče prepuščati več vsega samo božji volji. Na nešteti krajih so včeraj zborovali slovenski vinogradniki. Tudi v Mestini so sklicali nekateri vinogradniki za včeraj shod, na čelu jim šmohorski župan M. Debelak; mož se je v zadnjem trenutku prestrašil, ker je bil shod objavljen v „Nar. Listu“ in ni prisel na shod, ampak poslal pismo, v katerem želi shodu uspeha. Predsedoval je, ker pos. Jože Kregar ni hotel sprejeti predsedstva, župan šmarske okolice g. Jernej Drogenik. Urednik Spindler je v otvoritvenem nagovoru povdarjal, da je shod strogo gospodarski in da se ne sme na njem razpravljati o političnih ali strankarskih zadevah, ker je vprašanje novega vinskega davka tako, da zadeva ravno tako napredujaka kakor klerikalca. — Zborovalci — bilo je nad 150 samih treznih, razumnih mož-vinogradnikov obeh strank — so to stališče odobraval. Kot prvi govornik je na to podal g. dr. Karlovšek, odvetnik v Celju in veleposestnik na Slomu, v poljudnih besedah pregledno sliko sedanjega stanja našega vinogradništva in nevarnosti, ki mu preti vsled vladine namere naprtiti na to panogo našega gospodarstva novo težko breme. Zborovalci so verno poslušali in odobraval temeljito razpravo ter z viharim ogorčenjem protestirali zoper vsako novo obdačenje. Soglasno in z velikim navdušenjem se sprejme sledeča rezolucija: Shod vinogradnikov v Mestini 28. nov. 1909 najodločnejše obsoja namero vlade, da bi upeljala splošni vinski davek. Tak davek bi bil za nas gospodarsko itak slabe vinogradnike skrajno škodljiv. Ako se nas noče popolnoma ugonobiti, se ne sme tak zakon skleniti in pozivamo vse slovenske poslance, naj z vso odločnostjo do skrajnosti branijo naše koristi. Uvedenje novega davka na vino morajo — četudi z najkrajnjimi sredstvi — preprečiti. — Govori še g. Kušec o vinskih cenah, o „vinogradnikih“ na Dunaju in drugod, ki imajo svoje vinograde in vinske kleti — ob potokih, o ogrski nagodbi, in sprejme se rezolucija, v kateri se naše poslance odločno poziva, da ne smejo nikdar več pripustiti z Ogrsko nagodbe, po kateri je naše vinarstvo na milost in nemilost izročeno Madžarom. — Urednik Spindler iz Celja govori o vinski krizi pri nas in v drugih državah, ter povdarja, da bi bilo preprečenje novega davka le eno sredstvo, ki bi obvarovalo vinogradnike pred poginom, da pa morajo na drugi strani vinogradniki misliti na to, kako po drugi poti izboljšati sedanje naravnost obupno stanje našega vinarstva. Organizacija vinogradnikov je k temu prvi korak, in potem organizacije prodaja vin v tuje kraje. Ne čakati, da pride kupec k nam — ampak nesti kupcu vino pod nos — to bodi geslo vinogradnikov. To izvesti pa je mogoče le potem združitve. Zborovalci so pritrjevali tem izvajanjem, iz česar mirno sklepamo, da se bo dalo v najširše kroge zanesti zanimanje za vinogradniško organizacijo. — G. Kregar iz St. Petra še z ogorčenjem obsoja predznost vlade, ki hoče deficit v državnem proračunu pokrivati v prvi vrsti zopet iz kmeč-

kih žepov. Nato predsednik zaključil večurno zanimivo zborovanje.

o O občinskih volitvah v Hočah piše „Marb. Zeitung“, da so prihiteli boškim „Nemcem“ pomagat „nemški bratje“ iz Šmiklavža, Loke, Dobrove, Skok, Radgone, Zg. Hoč itd. Da so ti nemški bratje navadni nemškutarji ali pa zapeljani nevedneži, pač ni treba povedati. Za zgornji del Drav. polja se bode treba bolj zanimati kot se to dela doslej.

o V torek, t. j. jutri večer, predava, kakor smo že poročali, v celjski čitalniški dvorani g. dr. Bogumil Vošnjak iz Gorice o pomenu francoskega medvladja za slovensko narodnost. — Prosimo mnogobrojne udeležbe. Začetek ob 8. uri zvečer.

o Imenovan je za šolskega svetnika bivši vodja nemško-slov. gimnazijskih razredov v Celju, g. Ivan Liebkonnik. Častitamo!

o Imenovanje. Dež. odbor je imenoval drž. kletarskega nadzornika g. Iv. Belle-ta za ravnatelja na kmetijski šoli v Gorici, g. Josipa Zidanška za strok. učitelja na slov. kmet. šoli v St. Jurju ob J. ž.

o Imenovan je davčni oskrbnik Iv. Reisp za davčnega nadoskrbnika v v področju graškega finančnega ravnateljstva.

o Stroške za šolarsko kuhinjo v Vojniku pri Celju je dovolil nemški „Schulverein“ v svoji zadnji seji.

Klub slovenskih naprednih akademikov v Celju priredi danes ob 8. uri zvečer v gostilni Ploj na Bregu odhodnico svojemu tovarišu g. juristu Ludoviku Zepiču in upa obilo udeležbe.

o Poročili se je minulo sredo v Hočah g. Franc Vodenik, narodni trgovec v Poljčanah, z gospdč. Marijo Frangeš, hčerko župana v Rogozi. — Častitamo!

o Za „Südmark“ so nabrali na „Schillerjev dan“ novembra meseca po večini visokošolci 28.194 kron.

o Požar. V petek zvečer je izbruhnil v Mariboru, Tržaška cesta 19 ogenj v podstrešju tamošnjega poslopja za hleve, ki je bilo poprej last nekega Lorberja, sedaj pa dežele. Pogorelo je 100 meterskih stotov sena. Ogenj je nastal na podstrešju delavnice sedlarja Grašiča, ki je prizidana k hlevom, najbrž vsled slabega dimnika. Škode je okrog 6—7 tisoč kron.

o Nepošteni eksekutor. Iz Maribora poročajo, da je mestni davčni eksekutor Pesek poneveril vsega skupaj 380 K. Ko so mu prišli na sled, je naznanil občini, da je storil to vsled svojega slabega gmotnega položaja in se je sam naznanil sodniji.

o Pogorelo je v četrtek zvečer gosp. poslopje pos. Rojka v Pobrežju pri Mariboru. Pravijo, da je zažgala hudobna roka.

o Ormož. — Dne 16., 17. in 18. grudnia t. l. se vrše volitve v tukajšnji okrajni zastop, kateri bode štel 32 članov in sicer voli dne 16. veleposestvo, 8. dne 17. mesto Ormož 6, ter trg Središče 4 in 18 kmečkih občin 10 zastopnikov. Na skupino veletrgovine in veleindustrije odpadejo 4 zastopniki kateri pa se ne volijo, ker so le 4 v tej skupini.

o Zg. Sv. Kungota. D. ž. šolski svet je dovolil, da se razširi dvorazrednica pri Zg. Sv. Kungoti v trirazrednico.

V Sevnici je v soboto umrla gospa Marija Dernač roj. Toms, vdova po g. nadučitelju in šol. ravnatelju Tomažu Dernaču in učiteljica ženskih ročnih del na slov. šoli. Pokojnica je bila rojena na Dunaju l. 1848. Zapusti hčer, vdovo Marijo Kokot s 4 nepreiskrbljenimi otroci, kateri izražamo naše globoko sočutje.

o Boj za slovensko šolo v Mariboru. V Mariboru se je nabralo 44 podpisov starišev za javno slovensko ljudsko šolo in se je tozadevna vloga poslala dež. šol. svetu. Ta jo je poslal mariborskemu mestnemu šolskemu svetu, kateri bode sedaj napel vse sile, da prepriča stariše, da javna slov. ljudska šola v Mariboru ni potrebna. „Grazer Tagbl.“, ki je priobčil včeraj to „žalostno“ vest, javka, da se bodo morda mariborski Nemci seznanili z bojem za „manjšinsko“ šolo. — O zadevi, ki je sedaj prodrla v javnost, bomo še poročali.

Primorske novice.

d Za slovensko šolstvo v Trstu. Pol. društvo „Edinost“ sklicuje na 5. dec. t. l. velik javni shod v Trstu, na katerem se bo razpravljalo o slovenskih zahtevah glede ljudskih šol.

d Vodovod iz Hublja v Gorico. Goriški mestni svet je končno v vsem potrdil načrt vodovoda iz Hublja, kakor ga je izdelal inženir Oberst, ter je sklenil izročiti delo tverdi, ki se je obvezala izgotoviti delo v 4 mescih.

d Euketa za saniranje deželnih financ se vrši na Dunaju. Goriški deželni odbor je odposlal kakor svojega zastopnika dež. svetnik. Pettarina in ravnatelja dež. knjigovodstva, Evg. Kavčiča.

d Bleriot v Opatiji. Francoski aviatik Bleriot pride v Opatijo začetku meseca februarja in priredi več poletov. Ob tej priliki se bodo vršile velike svečanosti, koncerti, predstave itd. Govori se, da priredijo ob tej priliki tudi mednarodno tekmo motornih ladij.

d Deklica je zgorela v hiši Katarine Brezan v soški ulici v Gorici. Petletna edina hčerka si je grela ročice pri ognjišču, in v trenutku, ko se je mati oddaljila iz kuhinje, je deklica prišla preblizu ognja, tako, da se ji je krilce vnelo. Na njeno vpitje je prihitela prestrašena mati, ki je zazrla svojo hčerko vso v plamenu. Otroka so prenesli v žensko bolnišnico, kjer pa je dekletce izdihnilo v groznih mukah.

d Naslov šolskega ravnatelja je podelil naučni minister voditelju šulferajnske zasebne šole v Opatiji, Emmerju ter imenoval definitivnima začasna učitelja istega zavoda Brücknerja in Penitza. Vsi ti gospodje so formalno nameščeni na državni šoli v Puli, v resnici pa prideleni gori imenovani nemški zasebni šoli v Opatiji, ki jej je namen ponemčevati Opatijo! Ker o kakem imenovanju učiteljev slovenskih zasebnih šol po Primorskem v državno službo še ni nič slišati, sklepamo, da je toli naglaševano nepripravnost vlade barona Bienertha umevati tako, da se nikakor ne sme zahtevati, da bi one slovanske šole, ki so natlačene slovanskih otrok, uživale kako vladno podporo, ampak da gre vladna podpora le onim nemškim šolam, ki so natlačene — tudi slovanskih otrok.

d Iz goriškega mestnega sveta. V četrtek je imel goriški mestni svet sejo, v kateri je župan predložil prošnjo nekaterih meščanov, ki prosijo, naj se glavni trg starodavni Travnik prekrsti na ime Piazza Dante Alighieri, škofjska ulica na ime Cesare Lombroso in dosedanja Dantejeva ulica v via Carlo Favetti. Umevno je ob sebi, da je bila ta prošnja meščanov naročena od magistrata samega. Menda nikjer v vsej Avstriji se ulična imena ne menjajo tako pogosto kakor v Gorici. V tem pa tiči največja modrost goriškega mestnega sveta in pa prizadevanje, dati mestu na zunaj kolikor možno veleitaljansko lice. Goriško laštvo je pač na slabih nogah, da je hočejo

utrjevati s takim otroškim postopanjem. Kar se tiče Travnika, ga bo naše ljudstvo, pa tudi Furlani, še v naprej tako imenovalo in celo c. kr. vojaške oblasti v svojih spisih označajo vedno veliki trg s „Travnikom“ in vojašnico Travnik-Kaserne! Označitvi škofjske ulice z imenom laškega irredentista Karola Favettija pa se je celo že vlada opetovano uprla in vsakokrat razveljavila dotični sklep mestnega sveta. Kakor se vidi, hočejo Lahi le izzivati!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Iz državnega zbora.

a Dunaj, 29. nov. Državna zbornica bode ta teden nadaljevala debato o nujnih predlogih. Med tem se bodo vršila dalje pogajanja med strankami zaradi rešitve začasnega proračuna. Nemške stranke vstrajajo na svojem odklonljivem stališču glede rekonstrukcije kabineta.

a Praga, 29. nov. Izvršev. odbor češke agrarne stranke se bode ukvarjal v prihodnji seji z afero Bergmann-Zazvorka. Sodi se, da so se nasprotja v stranki tako poostрила, da utegne priti do ločitve.

a Praga, 29. nov. „Den“ pravi v članku o položaju, katerega se pripisuje dr. Kramfu, da stoji Slovanska jednota v prihodnjih dnevih pred odločitvijo. Ni nikomur tajno, da stojimo mi (Mladočehi) na radikalnejšem stališču, in bi mu torej najbolj odgovarjalo, ako bi se proti sedanjemu sistemu brez vsakega pogajanja bojevali. Toda bila je največja napaka, ako se ne bi uklonili večini Slovanske jednote in ne uvideli, da se da s pogajanjem doseči tako važen uspeh kakor je pridobitev Poljakov za misel, da nimajo nikjer podpirati sistema, ki je nam drugim Slovanom tako sovražen in protislovanski. To je za nas v bodočnosti tolikega popena, da radi pripoznamo onim, ki so se zavzeli za pogajanja, da so spoznali pravo pot v sedanjem položaju. Ne gre se nam za to, kdo iznajde boljšo in lepšo taktiko, gre se nam vsem za edini cilj, to je padec sedanje vlade in sistema.

Nadporočnik Hofrichter.

a Dunaj, 29. nov. Nadporočnika Hofrichterja so pripeljali včeraj jutraj na Dunaj v zapor. Častnika strogo stražijo, da bi si ne vzel sam življenja. Preiskavo vodi proti njemu stetni auditor Jaroslav Kunc, ki je znan že iz drugih vojaških procesov. Po vojnem kazenskem pravu čaka Hofbauerja vrv.

Bolezen grofa Harracha.

a Dunaj, 29. nov. Grof Ivan Harrach že leži več dni. Včeraj so se pojavila znamenja oslabiljenja srca, ki nič dobrega ne prorokujejo.

Poskusna vožnja avstrijskega vodljivega zrakoplova „Parseval-a“.

a Dunaj, 29. nov. Avstr. vodljivi zrakoplov „Parseval“ se je dvignil včeraj v zrak v Fischamendu v višino kakih 100 m in napravil potem svojo poskusno vožnjo po zraku. V čolničku je bilo 6 oseb. Zrakoplov je plaval čez mesto, okrožil štefanski zvonik in se peljal potem do Schönbrunn, kjer je manevriral pred cesarjem. Na to se je brez vsake nezgode vrnil v Fischamend nazaj.

Keeskemety.

a Budimpešta, 29. nov. Policija misli, da je prišla glasovitemu defraudantu Keeskemetyju nasled. Neka ženska, ki se je vrnila iz Amerike, priporoča, da se je spoznala z lastnikom neke manjše tovarne za otroške igrače, ki je na las podoben Keeskemetyju

Reklamni stolp.

Cena predalu za enkratno
objavo 60 vinarjev.

Kreditno in stavbeno zadrugo „Lastni dom“ v Celju,

Rotovške ulice števil. 12 priporočamo obrtnikom
in trgovcem za nalaganje denarja, za inkaso,
za denarna nakazila in razne kreditne posle.

Naročajte in
razširjajte

„Narodni List“

Lastna zaloga

šolskih zvezkov in
risank

Največja zaloga
tiskovin za pri-
vatnike in urade

Zvezna trgovina, Celje, Rot. ul.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

priporoča izvrstna
spodnještaj. vina.

Najboljši časopis
za inseriranje je

„Narodni
Dnevnik“

Zvezna trgovina v Celju

sprejema naročila
na tiskarska dela

katera se izvršu-
jejo v lastni
Zvezni tiskarni

Najboljše in najcenejše se
kupi steklena in porcelanasta
posoda v narodni trgovini

Fr. Strupi, Celje.

Najboljše orožje
v političnem boju
sta

„Narodni List“
in
„Nar. Dnevnik“

Novosti v pisalnih in
risalnih potrebščinah

po zmernih cenah
se dobijo vedno v

Zvezni trgovini
v Celju

Za 40, 50 ali 60 vinarjev

v znakah, pošljem takoj 10 komad v krasnih
razglednicah (z ovetljicami, krajine, ljubeče, bo-
žične ali novoletne) kakoršne se želi.

Vilko Weixl

trgovina s papirjem
Maribor, Gosposka ulica št. 33.

V zaloni 100.000 komadov.
Trgovcem izdaten popust.

Maks Zabukošek Celje, Krožna cesta

priporoča
modni salon za gospode.

Na dober razvoj Vašega podjetja

polagamo naj-
večjo vrednost
kajti Vaš pro-
sneh je tudi
naš prosneh!

K temu bi vam
najslužil ta re-
klamni stolp z
najgot ovejšim
uspehom!

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Budimpeštanska policija je začela znova
poizvedovanja po njem.

Kralj Peter ne gre v inozem- stvo.

d Belgrad, 29. nov. Vse vesti o
nameravanem potovanju kralja Petra
po Evropi so izmišljene. Srbska vlada
se niti ne ukvarja s tem vprašanjem (?).

Konec vojne v Melilli.

d Melilla, 29. nov. Mavri se niso
nič več upirali temu, da so španski
vojaki zasedli atlatski hrib za utrdbe.
Glavarji posameznih plemen so došli v
Melillo in so naznanili generalu Ma-
rini, da se popolnoma podvržejo. Španski
ministerski svet je že sklenil priprave
za prepeljavanje čet v domovino nazaj.

Atentat na generala.

o Pariz, 29. nov. Včeraj opoldne
je nek Alžirec streljal na generala Te-
randa v ulici Castiglione, kamor se je
general pripeljal, da bi predsedoval pri
nekem banketu. General je na glavi
in vratu težko ranjen. Izkazalo se je,
da ga je Alžirec imel za vojnega mi-
nistra, nad katerim se je hotel mašče-
vati zaradi nepravilnosti nekaterih
francoskih častnikov v Afriki.

Različne novice.

z London, 29. nov. Semkaj je do-
spela madama Steinheil z namenom, da
nastopi v nekem varijetju kot plesalka
in pevka. V prvem hotelu, kjer je ho-
tela prenočevati, so jo odpotali. Stein-
heil je sedaj v denarnih stiskah; ne-
kemu pariškemu in pa jednemu lon-
donskemu listu je prodala svoje me-
moare za 15 tisoč frankov.

z Litomerice, 29. nov. Umrl je
škof dr. Schöbel.

z Mannheim, 29. nov. Tu se je
zrušila nova stavba 4 nadstropne hiše.
Vsi delavci so padli v globočino; 5 jih
je mrtvih, 6 težko ranjenih.

z Madrid, 29. nov. Iz Teneriffe po-
ročajo, da bruhla samo še eno žrelo
lavo iz sebe; mislijo, da ne bode večje
nesreče.

z Canea, 29. nov. Vsled napada
kristijanov na dva mohamedanca se je
polastilo mohamedanskega prebivalstva
veliko razburjenje.

z Maribor, 29. nov. Tu se ustanovi
podružnica anglo-avstrijske banke.

Po svetu.

z Za cerkvene berače. „Das neue
Jahrhundert“, glasilo modernistov po-
snema po časopisu „Organ für die ka-
tholische Geistlichkeit“ sledeči inserat,
ki razodeva gospodarstvenost umirov-
ljenega cerkvenega berača:

Važno za cerkvene berače!

Bivši cerkveni berač odda pod
ugodnimi pogoji veliko množino na-
slovov katoliških dobrodelnikov na po-
sodo ali jih pa proda. Vpraša se pod
2751 pri ekspediciji lista.

v Z odra so padli. Ker se je zlo-
milo edno bruno, se je zrušil oder pri
poštni palači v Požunu, vsled česar je
padlo šest delavcev na tla. Dočim 5 de-
lavcev ni posebno ranjenih, se je eden
tako potolkel, da se 2 dni ni nič za-
vedel. Ko je nato šel neki inženir ogle-
dovat nesrečnike in poškodovano mesto
je stopil na žrebelj, ki mu je predrl pod-
plat in ga na stopalu tako ranil, da so
ga morali prepeljati domu.

z Velikanska tatvina na Ruskem
Ko so odkrili na Ruskem tatvine v
vojaški intendaturi, so se začele vršiti
hišne preiskave pri raznih uradnikih.
Pri polkovniku Poljakovu so našli
170.000 rubljev in jih zaplenili. Veliko
denarja in briljantov so našli pri ple-
salki Krelav, ki je bila ljubica polkov-
nika Giesla. To odkritje je vzbudilo
velikansko senzacijo.

v Tako imajo ljudi za norca. Pre-
tekli teden je krožila po časnikih vest,
da je neki Amerikanec odkril pri Rondi
na Španskem starinski arabski grad.
Sedaj se je izvedelo, da je Amerikanec
hotel samo turiste dobiti v svoj kraj
in jih tam oskubiti. Staro ječo je iz-
daval za slovit grad.

v Pretep med odvetniki. Iz Šopro-
nja se poroča, da sta se tam stepla
odvetnika dr. Havas in dr. Meißner
radi politike, ker je Havas pristaš Ko-
šutov in Meißner Justhijanec. Prišlo je
do dvoboja in Havasu je nasprotnik
skoro razparal trebuh. Sedaj je seveda
politično prepričanje sveto in čast re-
šeno.

z Izgajanje hudičev v XX. stoletju.
Na Lotarinškem še zelo vernijejo, da
se klatijo po svetu čarovnice in čarov-
niki. V vasi Harzweiler so imeli ob-
sedeno kravo in trije duhovniki so imeli
dovolj dela, da so nagnali iz nje hu-
diča. Sedaj se je pripetil nov slučaj v
vasi Berthelmingen. Vprašali so žensko,
ki je zvala „panat“ hude duhove, da
je li najprej treba vedeti, je li v kravi
moški ali ženski duh. Šele potem se lahko
nadalje stori kaj za to. V to svrhu je
pa treba zaklati petelina in kokoš in
jih obesiti v dimnik. Če se skvari ko-
koš, potem je v kravi ženski hudič, če
pa petelin, pa moški. Če bodo prebi-
valci neumne vasi res kaj obesili v
dim, potem naj bi že itak prismojeno
bablé, ki jim je to svetovalo.

u Klin s klinom. Neki ameriški
glumec je poslal svojemu prijatelju
nalašč nefrankirano pismo in v njem
samo besede: Meni gre dobro. Te po-
zdravlja Tvoj Willy. Prijatelj, ki je to
pismo dobil, se je nekaj časa jezil,
potem je pa vzel precejšen kamen, ga
spravil v škatljo in ga nefrankiranega
poslal ljubeznivemu Willyju. Prijatelj
je rad plačal poštnino, ker je mislil,
bog ve kaj se mu je poslalo; a ko je
zaboj odprl je videl kamen in zraven
listič: „Ko sem čital, da si zdrav,
se mi je ta-le kamen odvalil s srca.
Charles.“

z Dva zrakoplovca ubita. Žendar-
merijska patrulja je našla 20 kilo-
metrov od Reke v sredi gozda velik
raztrgan balon z razbitim čolničkom.
Zraven njega ste bili dve strašno po-
škodovani trupli in le s pomočjo do-
kumentov, ki sta jih imela mrtveca pri
sebi, se je mogla dognati identiteta.
Eden obeh ponesrečencev je dr. Bren-
gelmann, drugi pa inženir Hugo Franke
iz Frankfurta na Meni. Sumi se, da
sta hotela oba preleteti Kapelo, a veter
jih je vrgel proti Ojsternici, kjer se je
zrakoplov raztrgal in sta ona s tako
silo padla na tla, da sta se ubila.

z Črto čez račun je napravil so-
dišču stotnik Junga, ki je bil poslal
stotniku Mattyassju peklenški stroj.
Sodišče ga je že mislilo proglasiti zme-
šanim in tudi tam je Mattyassy za
njo govoril, ali Junga je izjavil: „Storil
sem atentat s premislekom, ker me je
k temu gnala ljubosumnost. Mattyassy
je brutalno netil mojo ljubosumnost in
jaz sem se ga hotel znebiti. Jaz sem
normalen in se zavedam svoje krivde.“
Junga so sedaj spravili v drugo bol-
nišnico.

z Kmetje so našli zaklad blizu
Pavije na Italijanskem. Upati je, da se
od sedaj ne bodo borili več z morečimi
financijskimi skrbmi, kajti našli so
velik vrč (amfora), ki je bil do vrha
poln zlatnikov. Vsak zlatnik se ceni
na 1000 (!) frankov.

o V II urah zgradil hišo. V Ame-
riki se delajo hiše z neverjetno hi-
trostjo, ali najnovejši rekord brzine v
tem oziru je dosegel neki arhitekt, ka-
teri je hotel o priliki svoje poroke po-
kloniti svoji mladi soprogi hišo, zgra-
jeno v polovici dneva. A to ni šala,
ampak dokazana istina. — Voz, ki je
zvozil vse na kup, seveda jih je bilo
več, je bil ob 7. uri u jutro na mestu.
Veliko število delavcev in obrtnikov
je bilo že pripravljeno na delo in to
se je takoj začelo, ker je že bilo dobro
razporejeno. Na dano znamenje so de-
lavci izkopali zemljo in postavili hišni
temelj v 30 minutah. Že o poldan so
bili zidovi in nadstropja gotovi in ta-
krat so začeli svoj posel elektriki, mi-
zarji, ključavničarji, tapetniki, stek-
larji, barvarji, slikarji itd. Ob 6. uri
zvečer je že bila hiša popolnoma pod
streho in delavci so šli na — likof.
Hiša, v kateri je bil ob 7. zvečer že
banket, je obstojala iz razkošno ure-
jene jedilnice, salona, dveh spalnih sob,
kuhinje in kopalne sobice. Čisto ame-
riškansko.

o Roparji v Mali Aziji. Beduinska
roparska četa je pri Beirutu napadla
trgovsko karavano, ki je imela shra-
njenega dokaj dragocenega blaga. —
Trgovce in njihove spremljevalce so
roparji pobili in blago siloma vzeli.

z Pesnik Björnson mora pač kmalu
umreti. On*je že tako slab, da se ne
more več hraniti. Rodovina je priprav-
ljena na katastrofo.

z Jetniško celico si je zažgala pri-
smojena miss Garnett, ki so jo zaprli,
ker je bila s pasjim bičem napadla
ministra Churchilla. Žensko so spravili
v drugo kletko.

a Perzijanci nazivamo našim da-
mam tako omiljeno kožuhovino, dasi
ne prihaja iz Perzije, ampak iz ruske
vazalne države Buchara. Tam imajo
takozvane karakul-ovce zelo fino ko-
drasto volno in treba jih je med 5. in
10. dnevom njihovega življenja ubiti,
da se jim kodri ne izravnaajo. Mlado
živalico se odere in njen kožušek, ki
je povprek vreden 24 kron, gre v
Lipsko, kajti tam znajo na celem svetu
tako kožuhovino najbolje barvati. Iz
Buchare se izvozi vsako leto krog
milijon kož. Še več, namreč krog 36
kron so vredni takozvani „širokorepni“
kožuhi. Teh se izvaža do 50.000. Go-
vori se, da se oni dobivajo od nesko-
tenih jagnjet in da je treba radi tega
ubiti staro ovco. To pa ni res. Ker je
na azijskih stepah spomladi vreme zelo
neugodno, zvrže marsikatera ovca in
ker bi jagnje, itak poginilo, ga ubijejo
in od njega porabijo še finejši kožuh.

Društvene vesti.

z Podružnica družbe sv. Cirila in
Metoda za Rajhenburg-Videm uprizori
v nedeljo, dne 12. decembra t. l. v re-
stavraciji „Unschuld“ v Rajhenburgu
gledališki predstavi „Prvi ples“ in „Či-
talnica pri branjevki“. Tamburiranje.
— Začetek točno ob 4. uri popoldne.
Vstopnina: sedeži 80 h, stojišča 50 h.
K obilni udeležbi vabi odbor.

z „Društvo za tujski promet“ v
Rajhenburgu priredi dne 9. prosinca
1910 v restavraciji „Unschuld“ v Raj-
henburgu „planinski sejem“. Sosednja
cenjena društva se opozarjajo na to
pri eventualnih svojih prireditvah!

z Slov. akadem. društvo „Ilirija“ v
Pragi. Drugi redni občni zbor slov.
akadem. društva „Ilirija“ v Pragi se
vrši dne 2. decembra t. l. ob 8. uri
zvečer v prostorih restavracije Schöbla
„u Pokornych“ Ječna ul. Dnevni red:
1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo od-
borovo. 3. Slučajnosti. Slovanski gostje
dobrodošli!

Loterijske številke.

Gradec, 27. nov. 1909: 54, 61, 33, 42, 38.
Dunaj, " " " 63, 17, 20, 6, 27.

Premestitev obrti.

M. Kolšek, čevljar v Celju

naznanja, da premesti s 1. dec. t. l.
svojo obrt iz Graške ceste v novo po-
sojilnično hišo na Ringu.

Stiskalnica

(preša)

za mrvo, še prav malo rab-
ljena, z vozom vred je na-
prodaj pri

Karl Cimperšek,
trgovec v Sevnici ob Savi.

571 3-1

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v
izdelovanje vsakovrstne obleke za
gospode. — Velika zaloga blaga na
razpolago. 39 51—41

Cene nizke. — Postrežba točna.